

197199 - Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, Gününü Nasıl Geçirirdi?

Soru

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bir gününü nasıl geçiriyordu? Aslında Peygamber'in hayatındaki günlük rutini anlamak istiyorum. Sabah namazından sonra ne yapardı? Kahvaltıyı nasıl ve ne zaman yapardı? Yemek yeme adabı nasıldı? Öğleden sonra yatıncaya kadar ve teheccüdden sonra ne yapardı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Nebi Sallallahu Aleyhi Vesellem uyandığında sabah namazını sahabelerle birlikte mescitte kılırdı. Namazdan sonra güneş doğuncaya kadar mescitte otururdu. Sahabeler de onunla birlikte oturur ve bazen cahiliye döneminden bahsederek gülerlerdi, O da tebessüm ederdi.

Daha sonra Duha-Kuşluk namazını dört veya daha fazla kıldır. Aişe r.a'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem Duha namazını dört rekat kılar ve Allah güç verdiği kadar eklerdi. (Muslim 719)

Evinde ise ev işlerini yapardı. Koyunu sağardı, elbisesine yama yapardı, kendi şahsi işlerini yapardı, ayakkabısını tamir ederdi. Namaz vakti geldiğinde insanlara namaz kıldırır, sonra oturup onlarla konuşur ve İslam'ı öğretirdi. İnsanların şikayetlerini dinler ve çözümler sunardı, daha sonra evine dönerdi.

Aişe r.a'ya şöyle soruldu: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem evinde ne yapardı? Şöyle cevap verdi: "Normal insanlar gibi elbisesini diker, koyunu sağlar ve şahsi işlerini yapardı." (Ahmed 26194, Elbani 671) Başka bir rivayette: "Elbisesini diker, ayakkabısını tamir eder ve erkeklerin evlerinde yaptığını yapardı." (Ahmed 24903, Elbani 4937)

Esved r.a şöyle dedi: Aişe r.a'ya Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in evinde ne yaptığını sorduğumda şöyle cevap verdi: "Aile işlerini yapardı yani ailesine hizmet ederdi, namaz vakti geldiğinde namaza çıkardı. Hiçbir yemeği kusurlu görmezdi; iştahı olduğunda yer, aksi takdirde bırakırdı. (Buhari 676)

Bazen ay üstüne ay geçer, evinde yiyecek olarak sadece hurma ve su bulunurdu. Ebu Hureyre r.a şöyle dedi: "Hiçbir zaman bir yemeği ayıplamazdı; canı çektiğinde yer, aksi takdirde bırakırdı." (Buhari 3563, Muslim 2064)

Aişe r.a'dan rivayet edilmiştir: Biz hilali gözlerdik, ikinci hilali gözlerdik. İki ayda üç hilal görürdük de Allah Rasulü'nün evlerinde (yemek pişirilmesi için) ateş yanmadığı olurdu." dedi.

Urve: "Teyze! Durum bu iken siz nasıl yaşıyordunuz?" diye sordu. Aişe: "Hurma ve suyumuz vardı. Tabii bir de Ensar'dan bazı komşulardan ikramlar gelirdi. Allah Rasulü'ne süt ikram ederlerdi. O da bize onu içirirdi." dedi. (Buhari 2567, Muslim 2972)

Sünnette Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in yediği öğünlerle ilgili detay bulunmamaktadır. İstifade için (115801) nolu sorunun cevabına bakınız.

Müslümanların ilk dönemlerinde günümüzde olduğu gibi günde üç öğün yemek adeti yoktu. Sadece iki defa yemek yerlerdi. Gündüzün başlangıcında öğle yemeği olurdu, bir de akşam yemeği vardı.

Rasulullah insanları önemli bir husus için toplamak istediğinde "Es-Salâtu'l-Camia" diye çağrı yaptırırdı. Daha sonra gerekli konuyu anlatırdı. Birini haber göndermek istediğinde gönderir, bir hususu hatırlatmak isterse hatırlatır, şer'î bir hükümden haber vermek gerekirse haber verirdi.

Gece namazına kalkabilmek için gün ortasında kaylûle yapardı-uyurdu. Bu konuda şöyle derdi: Kaylûle yapınız zira şeytan kaylûle yapmaz. (Taberânî 28, Elbani 1647)

Allah'ın Salat ve Selamı üzerine olsun. İnsanların hayatlarını, alışverişlerini, pazarlarını denetler; onları toplantılarında ziyaret eder, hastalarını ziyaret eder, davetlerine icabet eder, zayıf ve muhtaçların ihtiyaçlarına giderdi. Gününün önemli kısmını; davet, nasihat, hatırlatma, yasama,

cihat, iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak gibi din ve Müslümanların işleri ile ilgili önemli olan işlerle geçirirdi.

Ebu Hureyre r.a'dan rivayetle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem pazarda bir buğday sergisine uğradı. Elini buğday yığınının içine daldırdı, parmakları ıslandı. Bunun üzerine satıcıya:

- "Ey buğday sahibi! Bu ıslaklık nedir?" buyurdu. Adam:

- "Ey Allah'ın Resûlü! Yağmur ıslattı." dedi. Resûl-i Ekrem:

- "İnsanların görüp aldanmaması için o ıslak kısmı ekinin üstüne çıkarsaydın ya! Kim bizi aldatırsa, bizden değildir." (Muslim 102)

Câbir r.a'dan rivayetle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Beni Vakıf'ta bulunan hafızı ziyaret edelim, o adam kördü." (Beyhakî 20851, Elbani 521)

Abdullah Ibn Ebi Evfâ şunu anlattı:

"Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem çok zikir yapar, az konuşurdu. Namazı uzatır, hutbeyi kısaltırdı. İhtiyaçlarını yerine getirmek için dul ve yoksullarla yürümekten çekinmezdi." (Nesâî 1414)

Gece olduğunda insanlara yatsı namazını kıldırır, Müslümanları ilgilendiren bir husus olduğunda büyük sahabelerle bu konuyu konuşur ve çözümü için meşgul olurdu. Aksi takdirde ailesiyle vakit geçirirdi.

Ömer r.a şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem Ebu Bekir'in evinde Müslümanların işleri hakkında birlikte geceleri konuşur ve vakit geçirirdik. (Ahmed 178, Tirmizî 169)

İbn Kesîr Rahimehullah şöyle dedi: Allah'ın Salat ve Selamı üzerine olsun. Onun ahlâkının bir parçası da insanlara karşı daima iyi davranması, ailesi ile şakalaşması, onlara karşı nazik olması, nafakada onlara karşı cömert olması, kadınlarını güldürmesiydi. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in geceyi evinde geçirdiği kadının evinde hanımları toplanırlardı, bazen de onlarla akşam yemeği yerdi. Sonra her biri kendi evine giderdi. Hanımlarıyla aynı yatakta yatar, gömleğini

omuzlarının üzerine koyar ve izarıyla uyurdu. Yatsı namazını kıldıktan sonra evine girer, yatmadan önce ailesiyle birlikte kısa bir süre geçirir ve uyurdu. Gecenin başında uyur, daha sonra gece namazı için uyanır ve dilediği kadar namaz kılar. Bilal r.a sabah ezanını okuduğunda iki rek'at sünnet kılar ve namaza çıkardı.

Aişe r.a şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in abdesti için ibrik ve misvak hazırlanırdı. Gece kalktığına tuvalet ihtiyacını giderir ve misvak kullanırdı. (Ebu Davud 56)

İbn Abbas'tan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir:

Bir gece teyzem Meymûne'nin yanında kaldım. Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem, bir müddet eşi ile konuştuktan sonra uyudu. Gecenin son üçte biri girince oturdu ve göğze baktı. Ardından: " Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır." (Âl-i İmrân 190) ayetini okudu. Sonra kalkıp dişlerini misvaklayarak abdest aldı. Ardından on bir rek'at namaz kıldı. Sonra Bilal ezan okudu. Peşi sıra Allah Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem iki rek'at namaz kıldı ve evinden mescide geçip insanlara sabah namazını kıldırdı. (Buhari 4569, Muslim 763)

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in hayatı, bu sözden de anlaşılacağı gibi tekdüze bir rutinden ibaret değildi; daha ziyade amaçlı bir metottan ve mübarek amellerden oluşuyordu. O rabbinin emrettiği gibi yaşardı: "Ey Muhammed! De ki: "Şüphesiz benim namazım da, diğer ibadetlerim de, yaşamam da, ölümüm de âlemlerin Rabbi Allah içindir." (En'âm 162)

Onun metodu Allah'ın emri ve şeriatının yansıması ve açıklamasıydı. Sa'd b. Hişâm b. Amir, müminlerin annesi Aişe'ye şöyle sordu: "Ey müminlerin annesi, Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in ahlakından bana bahseder misin?"

Aişe: "Sen Kur'an'ı okumaz mısın?"

Sa'd: "Tabii ki okurum."

Aişe: "Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in ahlakı Kur'an idi."

Uyku metot ve adabını öğrenmek için (21216) nolu sorunun cevabına bakınız.

En iyisini Allah bilir.